

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 16. decembra 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 147.

L.:

Nova davčna praksa.

Praksa naših davčnih oblastev se v zadnjem času poostreje. Poostritev čutimo posebno v Ljubljani na področju davčne administracije. Sicer se ta poostritev ne izraža toliko v številkah, kakor v dejstvu, da se izkušajo z višjimi ocenami do cela paralizirati ugodnosti, katero priznava finančni zakon glede invalidskega davka na dohodnino. Ta svoja prizadevanja merodajni, odnosno odgovorni faktorji niti ne prikrivajo, ampak ravnodušno utemeljuje višje ocene z dejstvom, da se na dohodnino, kolikor zadeva dohodke iz trgovine, obrti, industrije in drugih podobnih virov, za katere se plačujejo že domosni davki, ne pobira več invalidski davek in da torej višja ocena nima za posledico tudi višjega davčnega plačila. Izgleda, da tiči v tem sistem: vsako ugodnost v davčnem oziru paralizirati z višjimi ocenami; vsaj izza kulis se čuje, da se hoče ta sistem uveljaviti tudi glede hišnega davka, katerega je Narodna skupščina specijelno za Ljubljano znižala od 20% na 12%.

Je pač res, da nam Ljubljana vzame, kar nam Beograd nudi. Te resnice se ne da spraviti s sveta in dejstva od dne do dne potrjujejo, da se naša davčna uprava vestno trudi, da bi s trdim bojem dosežena, stvarno upravičena davčna znižanja ne vplivala na davčna plačila, ki bi tudi brez teh prizadevanj dosegla proračunjeno vsoto. Ne izgubljal bi besed, ako bi se ta praksa uveljavljala samo pri takih davkoplačevalcih, ki vlagajo mogoče nepravilne fasije. Pri teh bi bilo natančno in rigorozno proučevanje njihovih dohodninskih razmer še kolikor toliko upravičeno. A v nemi govori organov ne respektira niti lojalnost poštenih davčnikov, ki so leta in leta vlagali napovedi, proti katerim niti v časih najhujšega fiskalizma zastopniki davčne uprave niso imeli ničesar pripomniti in so jih gladko sprejemali. Sedanji organi merijo vse čevlje po enem kopitu in hočejo davek zvišati tudi fatentom, ki vestno in lojalno napovedujejo svoje dohodke. Skoro nobenim ne verjamejo, zdi se nam, da celo lastnim zaupnikom ne. S tem naravnost ubijajo davčno moralo, ker si bo drugič marsikdo premislil, da vložiti pošteno napoved, če ga tudi poštna napoved ne bo varovala pred pomisleki, ki so očiten izraz nezaupanja.

Odmera najtežjih slučajev, katera je bila včasih poverjena starim, izkušenim uradnikom, se prepušča mladim ljudem, ki nimajo pravega pogleda v naše gospodarske razmere. Drugače bi gotovo ne bilo mogoče, da je priredbeno poslovanje tako pogosto v formalnem oziru nedostopno in da se že v prvih pomislekih stavi zahteve, ki so v zakonu predvidene kot skrajno sredstvo za preizkušanje napovedi. Zahteve po podrobnem proračunu niti ne omenjamo, ker se stalno uveljavlja, da si zamišljajo zakonita določila te zahteve kot izjeme, ne pa kot pravilo. Najlepše pa je to, da dobivajo pomisleke tudi oni, ki podajo podroben račun; ampak ne glede posameznih navedb s podrobnega računa sama, kakor to zahteva zakon, ampak se jih v pomislekih pozivlja, naj dokažejo pravilnost preračuna, ne nava-ja pa se jim po imperativnem določilu zakona, kako naj ta dokaz izvedejo.

V zadnjem času pa se davčna uprava ne zadovoljuje več samo s podrobnim »razkazom«, ampak gre še dalje. Te dni nam je prišel v roke poziv, v katerem zahteva davčna administracija od davkoplačevalca naj »pri podrobnem razkazu izvoli navesti poleg vsot tudi vrsto blaga in imena dobaviteljev, glede trgovine na debelo pa tudi imena odjemalcev«.

Vprašanje je, je li so vse te navedbe res neobhodno potrebne za ugotovitev pravilnosti vložene napovedi. Po našem mnenju gotovo ne! Res je, da nalaga zakon davkoplačevalcem dalekosežne dolžnosti, a taka zahteva gre očividno preko cilja. Ravno dejstvo, da nudi zakon davčni upravi res velike pravice, ji nalaga če tudi ne pisano dolžnost, da izrablja svoje pravice z vsjo potrebno ekonomijo in se skrajnih sredstev poslužuje samo takrat, kadar že brezuspešno izrablja vsa druga, po zakonu dopustna sredstva.

Vedno bolj dobivamo utis, da nekateri odmerni organi niso docela kos svoji nalogi. Odmerni organ, ki je docela usposobljen za svojo težko nalogo, se ne izgublja v malenkostnih razglabljanjih in ne gre tako pogosto s svojimi zahtevami preko cilja, kakor se kaže ravno v zadnjem času.

Kaže pa tudi, da naši odmerni organi ne poznajo zadosti dejanskih razmer, ker bi sicer ne razburjali tudi lojalnih fatentov z nepotrebnimi pomisleki in bi ne potrebovali tako pogosto in v taki meri korektur od strani cenilne in prizivne komisije.

Vsakdo že danes ve, da nas tlači težka, trda gospodarska kriza. Le davčna oblastve menijo, da se obrača vse na bolje.

Tako se rešuje pri nas gospodarska kriza. Rešila jo bodo davčna oblastva, ko bodo dosegla, da nihče ne bo ničesar več imel.

VSTOP SREDNJEVROPSKE SKUPINE V JEKLENI KARTEL.

Češkoslovaška, Avstrijska in Ogrska so vstopile v Parizu v mednarodni jekleni kartel. Za prvi dve je bila merodajna produkcija v prvem četrtletju tekočega leta, podlaga za Ogrsko so pa nekoliko korigirali, ker je bila produkcija prvega letošnjega četrtletja izredno slaba. Vse tri države so dobile kvoto dveh milijonov ton, in sicer kot enotna skupina z veljavnostjo od 1. januarja naprej. Na posamezne dežele se je pa kvota tako razdelila, da dobi Češkoslovaška ca 70%, Avstrija ca 20%, Ogrska ca 10%. Tovarne lahko producirajo tudi nad kvoto, a morajo za vsako nadaljnjo tono plačati 4 dolarje penala, od koje svote gresta 2 dolarja v prid onim tovarnam, ki manj producirajo.

Po vstopu nove skupine je kartel z ozirom na zopet se pričujočo angleško konkurenco v svrhu zboljšanja cen znižal produkcijo od 29 milijonov ton na 27 in pol milijonov ton. Za slučaj, da bi skupna produkcija v kartelu Združenih držav padla pod 27.300.000 ton, so jamčili srednjeevropski skupini v posebnih dogovorih gotove ugodnosti.

Kakor smo že poročali, se Poljaki teh pogajanj niso udeležili; poslali so v Pariz samo dva opazovalca. Glede kvote si namreč še sami niso na jasnem. Mnenje je pa, da bodo v doglednem času tudi Poljaki vstopili v kartel. Nasprotno so se pa vršila pogajanja z Anglijo že sedaj in se je v večini vprašanj dosegel sporazum. Gre samo še za kvoto in upajo, da bo tudi to vprašanje v najbližjem času rešeno.

Ime evropskega jeklenega kartela je

Eia, začetne črke besed Entente internationale pour l'acier (pour = za, acier = jeklo).

Hkrati so sprejeli srednjeevropsko skupino tudi v Zvezo izdelovalcev tračnic, Erma imenovano (European rail manufacture Association, rail = tračnica); tu je udeležena tudi Anglija. Pogodba je že podpisana, manjka samo še podpis Nemčije. Pripadajo ji vse članice jeklenega kartela, torej Nemčija, Francija, Belgija, Luksemburška, Avstrija, Ogrska in Češkoslovaška, poleg teh še Anglija. Skupna eksportna kvota srednje evropske skupine se bo razdelila med posamezne države na temelju že sklenjenih dogovorov.

Slednjič je izven okvira pogodbe sklenila srednjeevropska skupina, kot enota, poseben dogovor z Nemčijo, ki ima za predmet medsebojno varstvo domače prodaje in pa pogoje za eksport v Italijo in Balkanske dežele.

KAKO SI JE ŠVICA UREDILA ZAVAROVANJE KREDITOV?

V Švici se peča z zavarovanjem kreditov od l. 1906 »Eidgenössische Versicherungs-A.-G. Zürich«. Ta zavarovalnica prevzema v glavnem zavarovanja pavšalnih kreditov na način, kakor jih prevzemajo tudi angleške zavarovalnice za zavarovanje plačilne nezmožnosti dolžnika. Proti plačilu premije zavaruje trgovec pod gotovimi pogoji vse svoje odjemalce v tu- in inozemstvu. Izkušnje zadnjih štirih let kažejo da švicarske trgovce v teh letih niso zadele posebne izgube, ker je poslovni uspeh zavarovalnic precej ugoden. Trgovec more pri tej zavarovalnici zavarovati tudi posamezne odjemalce. Poleg kreditnih zavarovanj, ki se nanašajo na blagovne kredite, jamči zavarovalna družba, če je dana zadostna varnost, tudi za denarne kredite in jamstva. V zadnjem času se je začela družba pečati tudi z jamstvom za carinske in železniške kredite. Država se dosedaj še ni pečala z vprašanjem državnega zavarovanja kreditov. Pač pa je trgovska zbornica za Švico na zadnji seji dne 19. novembra t. l. sklenila opozoriti vlado, da je švicarski izvoz na svetovnih tržiščih ogrožen, ker se izvozniki iz drugih držav poslužujejo državnega kreditnega zavarovanja in so glede izterljivosti kredita v ugodnejšem položaju. Zbornica je sklenila, da izvede v tem oziru v sporazumu z industrijskimi organizacijami posebno akcijo, da se tudi v Švici izvede državno zavarovanje izvoznih kreditov.

NEMČIJA NE POTREBUJE NOBENEGA POSOJILA VEČ!

Nemški državni finančni minister dr. Reinhold je na seji državnega gospodarskega odbora z veseljem ugotovil, da se mu je posrečilo znižati javna bremena. Prav tako ugotavlja poročilo generalnega agenta za reparacije, da je bilo v pomladi »započeto znižanje davkov za nemško gospodarstvo zelo produktivno!« (To naj bi tudi naši kompetentni faktorji dobro preštudirali!) Dalje je skrbel minister za to, da se sredstva, redno se stekajoča v javnih blagajnah, spremenijo v produktivno delo. Ne glede na razna financiranja se je s tem v veliki meri omejila brezposelnost. Slednjič so s temi sredstvi, potom eksportnokreditnega zavarovanja zelo dvignili tudi izvozne možnosti. Kljub omejitvam bo pa davčni pritisk v prihodnjih letih še zmeraj hud. Potreba 1000 milijonskega posojila je napisana samo na papirju, v resnici pa krijejo izdatke iz redno dotekajočih prijemkov. Potreba inozemskega posojila ne bo nastopila ne v letošnjem in ne v prihodnjem letu! — To so ponosne besede.

Agrarna reforma v naši državi.

(Konec.)

Zastopniki inozemstva z jako paznim očesom motrijo naše prilike in poročajo o njih svojim vladam in v tujezemskem časopisu. Naravno je, da tudi prizadeti krogi ne morejo tiho pogoltniti prizadejane jim krivice in z ogorčenjem govoré o nezaščiti lastnine v naši državi. Viden znak temu dejstvu dajo poskusi, pridobiti si inozemski kredit in poskusi, pridobiti si inozemske pridobitne kroge za investicije svojih kapitalij v naša podjetja.

Nesigurnost lastnine se prav lahko, ako se je že vdomačila v eni stroki; preseli tudi v sosednjo in kdo more jemati take države, kjer ni lastnina zasigurana, resnim, zlasti če se takemu pojavu pridruži še tako gospodarstvo v državi, kakršno doživljamo v zadnjih letih.

Odpor proti razlastitvi, ki se izraža deloma v krivičnem odvzemu svojine deloma kot državna razvrednostitev objektov, pojavlja se že po vsi Evropi. Danes je proti razlastitvi organiziranih v celi Evropi že nad 20 milijonov ljudi, ki so spoznali pogubne posledice boljševiške fronte, ki se od izhoda stalno premika proti zapadu, in kateri se hočejo organizacije postaviti v bran z vsjo silo.

Za oddajo kritike o zakonih tiščih se agrarne reforme se glede Slovenije ni treba spuščati na §§ 1.—8. prvotne naredbe priobčene 11. marca 1919 v »Uradnem listu« št. 61, ker se ti §§ bavijo le s »kmetovstvom« in »kolonstvom«. Važen pa je § 9. S tem § se namreč razlašča, kakor pravi besedilo naredbe vsa veleposestva v kraljevini SHS.

Ker pojem »veleposestvo« ni v nobenem paragrafu te naredbe točno določen, in je tudi v kasnejših naredbah in zakonih le glede površine poljoprivredne zemlje oziroma skupne površine omenjeno, da se prične razlaščanje že pri površini 100 oralov, ali kakor je to z zakonom od 20. maja 1922 točneje izraženo že z manjšo začetnico 50 ha poljoprivredne zemlje, oziroma 100 ha površine sploh, in ker se te površine menjajo po vsakokratnem razpoloženju v Narodni skupščini, je jasno, da obče veljaven pojem »veleposestvo« sploh ne obstoji, marveč se pod ta pojem spravi vse, kar se hoče. Dejansko se pa v praksi računa pod pojem veleposestva vsaka površina, pa naj je to obdelovalna zemlja, ali pašnik, gozd, stavbišče na deželi ali v mestu in zgradba za stanovanjske svrhe za trgovino ali industrijo na deželi ali mestu, če je slučajno vpisana zemljiški knjigi na ime onega, ki ima 100 ha površine.

Dejansko je v našem kraljestvu SHS razlaščen ogromen del poljoprivrednega in industrialnega imetka.

Po navedenem § 9. bi bilo soditi, da se nikak lastnik posestva, ki ima večjo površino nego jo določa zakon, ne bavi z obdelovanjem zemlje, ker se vrhovno event. tudi podrobno vodstvo gospodarstva ne smatra poljoprivrednim oziroma gospodarskim delom. Po tenorju § 9. bi to mogli biti le težaki in niti ne »upravniki«, »majerji« ali špani. Med opravičenci pa zopet le taki, ki imajo svojo družino (obitelj) in med temi imajo prvenstvo vojaki in prostovoljci, ki so se borili za ujednjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ker Srbi ne bodo po večini težili po onih par ha zemlje, ki bi ji mogli dobiti v prečanskih krajih, za Srbijo pa

agrarna reforma ne velja, in če bi veljala bi imeli itak v Srbiji dovolj zemlje, mora vsak objektivno sodeč človek dobiti prepričanje, da zakonodajalec »subjektov interesentev« agrarne reforme v obče ni poznal in da so se morali interesentje povsod z agitacijo od strani oblasti ustvarjati na umeten način. Res je, da se v prav mnogih občinah po razglasitvi v teku 3—4 let ni oglasil eden interesent za veleposestniško zemljo v svrhu začasnega zakupa. Oblastveni organi so morali hoditi do posameznih občinskih pristojnikov in jim zažugati stroge kazni, če ne zbornajo skupaj interesentov. Šele na tak način se je na mnogih krajih posrečilo pridobiti delavce, ki so bili stalno zaposleni na železniških progah kot železniški delavci, da so se kot interesentje priglasili.

V § 10. se naredbodajalcu tako mudi z izvršitvijo začasne razdelitve, da on določa takojšnje razdelitve. § 11. sicer govori o odškodnini za razlaščenost zemljo, in se sklicuje na naknadno izdane zakone, začasno pa naj bi služila v nadomestitev začasna renta.

Interesantna in jako podučna pa je ta začasna renta — kajti ta naj bi znašala 8-kratni (za njive) ali 10-kratni (za travnike) katastralni čisti donos. Od tega zneska pa odpade $\frac{1}{4}$ za stroške agrarne reforme, toraj mora oškodovanec plačati še takso za razlaščitev, in mu tedaj ostane teoretično 6-kratni oziroma $7\frac{1}{2}$ -kratni kat. čisti donos. Na drugi strani pa ima plačati do leta 1925 državne, avtonomne, event. vodno podružne davke v obsegu 28 do 32-kratnega katastralnega čistega donosa, kar se redno dogaja v obsegu n. pr. ljubljanske okolice. Še lepše pa je dejstvo, da razlaščenec za zadnja 4 leta sploh ni dobival zakupnine in se je še le pred kakimi 14 dnevi obveščalo prizadete razlaščenca, da prejmejo zakupnino za dve leti.

§ 14 naredbe določa, da se zakupnina določi naknadno po krajevnih razmerah. Dejansko se je na to določilo pozabilo. S § 17. določa, da prehajajo vsi večji gozdni kompleksi v državno last. O odškodnini glede teh prehajanj se pa v § 18. le sklicuje na posebne zakone, ki doslej še niso izšli, pač pa so izšle vse obremenilne naredbe, ki otežujejo vsako gospodarsko delo in razpolaganje z gozdnimi pridelki. Začasno se je po teh naredbah še zahtevalo posebno takso 5% vrednosti vsakoletne sečnje in se je pojm te takse ustanovil tako nedolgočasno, da lastnik začasno še njemu za upravljanje prepuščenega gozda ni mogel biti na jasnem, od katere vrednosti se ima računati to takso, in sicer ali od vrednosti stoječega ali od posekanega ali od izpeljanega na obratovališče za predelavo ali že od predelanega v prodajni obliki na obratovališču ali celo na končnem mestu izvršene prodaje, eventualno na morski obali.

Da pa razlaščenec ne pride do mira, je izšla naredba ali zakon o prepovedi odsvojitve in obremenitve od 25. avgusta 1919 v svrhu zagotovitve razlaščenja.

S tem zakonom se je hotela krivica zapečatiti.

Lastnik ni smel niti poljedelske zemlje in gozdov, niti industrijskih in trgovskih zgradb, niti stanovanjskih hiš prenesti na svoje potomce, in to ne glede zemljišča, katero se mu namerava odvzeti, marveč tudi glede ostaline. Ni pa smel tudi izvršiti kake hipotečne vknjižbe. Svoje obveze in obratni kapital je moral iskati pri osebnem kreditu pri bankah z visokimi obrestmi, ki so segale do letnih 30 odstotkov.

Tem potom je moral gospodarsko poginuti; kajti če bi hotel pod takimi pogoji gospodarsko uspevati, bi moral delati čudeže.

Našim državnim faktorjem pa z vsemi, doslej omenjenimi naredbami in zakoni še ni bilo ustreženo. Iskali so še druga sredstva trpinčenja; z nastavitvijo sekvestrov se jim je to dejansko posrečilo: Natavljen sekvester, brez ozira na kvalifikacijske zahteve, je postal neomejen gospodar na posestvu in vseh njegovih pritoklinah. Dosedanji gospodar se je moral popolnoma umakniti v ozadje; bil je peto

kolo pri vozu. Edini, ki je še bil med sekvestrom, je bil minister za agrarno reformo.

Postopanje sekvestrov napram »lastnikom« je bilo kruto, da se je ljudstvo s zdravim pametjo zgražalo in ni moglo verjeti, da se more to dogajati v resni državi.

Hvala Bogu, da je pa ta žalostna doba že pretekla, kajti sodba mešanega sodišča v Haagu je razsodila za neveljavne vse sekvestracije.

Morda bo ta razsodba državnim modrijanom vendar pokazala, da so šli v svoji gorečnosti vendar malo predaleč.

Viktor Kovač:

Živo srebro v južni Dalmaciji.

Vsled propada in razpada Avstro-Ogrske je naša nova država izgubila mnogo važnih naravnih proizvodov, ki so se vedno lahko in poceni pridobivali v prejšnji državi in katere si more nabaviti sedaj naša država le z največjimi težkočami ali pa po neizmerno visokih cenah. Tem naravnim zakladom pripada danes tudi živo srebro. Veliki izdatni rudnik živega srebra v Idriji je prišel vsled gospodarsko-kratkovidne politike Italijanom v roke. Tudi rudniki na Koroškem in na Tirolskem, od katerih je posebno oni na Tirolskem precej izdaten, se nahajajo sedaj izven mej naše države. V Avali (blizu Beograda) se nahaja rudnik z živim srebrom in tudi na vzhodni strani Pohorja so se našle plasti, vsebujoče živo srebro, katere se morajo glede te rude še natančneje preiskati. Posebno čudno pa je, da se ni naša država do sedaj še zanimala za to, da bi se začelo eksploatirati baje zelo važni, mnogo obetajoči rudnik živega srebra v južni Dalmaciji. Bržkone leži vzrok za to v okolnosti, ker se v merodajnih krogih o tem rudniku prav malo ali pa celo nič ne vé.

Leta 1900, o priliki, ko se je delala državna cesta, se je kake trideset ure od Sutomora v višini 196 metrov nad morjem blizu sela Peroč na severni strani in blizu razvaline bivše turške trdnjave »Haj Nehaj«, na vzhodni strani gore Veligrad pod hribom Donja Glavica našlo živo srebro, nakar so se začela preiskovalna dela.

Res se je našla ruda z živim srebrom ali pa rumenico in sicer na 21 raznih mestih, tako na površju kakor tudi pod zemljo. Ta ruda je vsebovala povprečno 1-3% živega srebra. Izkopalo se je tudi kakih 50 vagonov 90 do 99 odstotnega barita. Zelo priporočljivo bi se tu začelo delati. Prav gotovo bi se dela izplačala, ker bi se obenem pripravil tudi barit, ki je za industrijske svrhe tudi velike važnosti. Želeli bi bilo, da bi se našli v naši državi interesi za ta rudnik, ki bi se s pomočjo primerne kapitala lotili eksploatacije rudnika. Vlada sama pa naj bi krepko podpirala taka podjetja, ki bi bila gotovo na korist celokupnemu našemu gospodarstvu. Treba je samo dobre volje in trdne odločnosti. Da je to lahko mogoče, naj nam bo v dokaz dejstvo, da je pred kratkim časom finančni minister male državnice Albanije, dovolil kredit 5 milijonov zlatih frankov za ustanovitev družbe, ki se bo pečala z eksploatacijo rudnikov po celi Albaniji.

Amerikanci in Južna Amerika.

Kakor vemo, ima monopol kavčuka Anglija. Amerikanci, ki ga največ potrebujejo, se hočejo monopola na vsak način otresti in iščejo prostora za plantaže itd. vsepovsod. Primerjaj njih poskuse za osamosvojitve na kalijevem trgu. Sedaj beremo, da nakupuje Henry Ford v Boliviji kavčukove plantaže, z namenom, da si sam napravi pnevmatike, ki jih potrebuje za svoje vozove. Kakor se čuje, so na teh nakupih zainteresirani tudi še drugi, zlasti Italijani. Beremo ime Fiat in imena drugih italijanskih avtomobilnih interesentov. — Boj za ozemlje Tacua in Arica na meji treh držav Peru, Bolivija in Chile nam nudi vpogled v politične in gospodarske

spletke tam doli. Vidimo, da je Srednja Amerika popolnoma v rokah U. S. A. Od tam so šli Amerikanci naprej proti jugu in so položili težko svojo roko na Columbiju. Še dalje na jugu je Ecuador, tudi on je popolnoma v rokah Yankeejev. Odtod so šli v Peru, in kamorkoli v tej deželi pogledaš, povsod vidiš amerikanski kapital. Peru si lasti ono omenjeno ozemlje in Bolivija tudi, pa še Chile. Prva dva korakata skupaj proti Chile, ki ju je premagal leta 1878 v takozvani »salpetrovi vojski«. Za Perujem pride sedaj na vrsto Bolivija in se zato Amerikanci potegujejo za dodelitev spornega ozemlja Boliviji. Ko bo to dovršeno, pride na vrsto Chile. To nevarnost so južne ameriške države že davno uvidele, in so že pred 20 leti sklenile države Brazilija, Argentinija in Chile zvezo, imenovano po začetnih njih črtah »Južnoameriški ABC«.

Tudi stranka kriva napačne ocarinitve po železnici?

(Iz sodne prakse.)

Tožeca tvrdka je dne 14. novembra 1923 oddala na železniški postaji v Celju nekaj železne robe, ki jo je bila prodala tvrdki Motorija v Dubrovniku, s pravilno izstavljenim mednarodnim tovornim listom. V razpredelek, ki je določen za odredbe radi eventualnega carinskega ravnanja, je vpisala: »Odpremiti na naslov Motorija, Dubrovnik.« Na ta končni naslov pa se je moralo blago odpredati po špedicijski tvrdki Parisi v Trstu, torej preko italijanskega ozemlja. Železnica, ki je poslovala tudi kot carinski posrednik, je po svojem deklarantu podala deklaracijo, ki se je glasila za izvoz, namesto da bi označila blago kot prevozno. Zato je morala Motorija za blago, ko se je zopet uvozilo v Dubrovnik, plačati uvozno carino v znesku več tisoč dinarjev, za kar je obremenila tožnico. Tožnica zahteva povračilo tega zneska od železnice, trdeč, da je bil omenjeni zaznamek na tovornem listu zadosten in bi bila morala železnica že na podlagi tega zaznamka označiti blago kot prevozno ali pa vsaj njo pozoriti na nedostatke v tovornem listu, če je bilo treba prevozno pošiljko postaviti pod carinsko zaporo (»plombirati«), je to bila dolžnost tožene železnice. Na špedicijo Parisi pa se je morala pošiljka nasloviti, ker pri tranzitnih pošiljkah blaga ni mogoče nasloviti na končnega prejemnika v primeru, če se odpreda blago po morju, ampak na vmesno osebo, špediterja, ki je njegovo poslovanje v luki nujno potrebno.

Tožena železnica se upira plačilu, češ da tožnica glede ocarinjevanja ničesar ni vpisala v stolpec, ki je za to določen. Zaznamek v tovornem listu ni zadosten, da se razume, da je pošiljka prevozna in je tudi ni obvestila, naj se pošiljka tako odpreda. Železnica je pa označila blago za izvozno zato, ker je bila pošiljka naslovljena na špedicijo Parisi v Trstu. Tožnica ni zadostila predpisom železniškega obratnega pravilnika, glede pošiljk, ki so podvržene carini, ker v tovorni list ni vpisala točno označbe za izpolnitev carinskih predpisov predloženih spremnih listin in tudi ni označila poti odpreme, kraja carinske odprave, niti tarife, ki naj bi se uporabila. Tudi ni priložila potrebnih spremnih listin. Če je tožnica hotela doseči, da se smatra roba za prevozno, da se torej naslovna tvrdka izogne dolžnosti plačila uvozne carine, jo je morala plombirati. —

Pravdno sodišče je tožbenemu zahtevku ugodilo, češ da tožena železnica nima prav, ko trdi, da je toženka sama si zakrivila škodo, ker tovrnoga lista ni zadostno izpolnila. Po člene 65 žel. obr. prav. je železnica špediter, ko je pošiljko prevzela, in jamči kot taka za vsako škodo, ki nastane zbog zanemarjanja vestnosti rednega trgovca pri prevzemu blaga (čl. 380, 1. odst. trg. zak.). Po 2. odstavku tega paragrafa zadene železnico dokaz, da je uporabila vso vestnost, ki jo ima ta zakonska določba v mislih. Po mnenju zaslišane izvedenca bi se pa morala železnica kot vestna tr-

govka ob prevzemu blaga informirati pri odpošiljateljici, kaj pomeni navedeni zaznamek na tovornem listu in bi bila morala potem ali sama izpolniti vse potrebno ali pa zahtevano natančno izpolnitev tovrnoga lista naložiti odpošiljateljici. Tudi bi bila morala izvesti plombiranje pošiljke, ker gre za tranzitno blago. Vsega tega pa železnica ni storila in jamči zato za vso škodo, ki je nastala po njeni krivdi. Ta škoda je pa enaka iztoževani zopetni carini pri uvozu blaga v Dubrovnik. —

Prizivno sodišče je pa prizivu deloma ugodilo in je obsodilo toženko na plačilo samo polovice iztoževane vsote. — Pravi, da je železnica po § 65, odst. 2, žel. obr. prav. kot prevoznica dolžna, da med prevažanjem izvrši vse carinske, davčne in policijske predpise, in jo zadenejo pri tem dolžnosti špediterja v čl. 380 trg. zak. določene, t. j., da mora pri špediterjskih poslih postopati s skrbnostjo rednega trgovca in ker § 15, št. 2, žel. obr. pravilnika nima nobene omejitve dolžnosti, ki so obsežene v čl. 380 trg. zak., je nevzdržno in nepravilno toženkino pravno mnenje, da je železnica v svojem špediterjskem poslovanju glede odgovornosti omejena po predpisih § 57 žel. obr. prav.

Res je tovrni list nezadostno izpolnjen, da bi se razumelo, ali gre blago izvozno ali prevozno ter jamči odpošiljatelj železnici za te hibe (§ 57 žel. obr. prav.). Toda poudariti je, da je železnica po svojem deklarantu blago samostojno deklarirala v zacarinjenje, ne da bi bila tožnica deklaracijo podpisala in ne da bi bilo zatrjevano in dokazano, da je pri tem sodelovala. To opravilo spada vsakakor v špedicijske posle železnice in bi bila železnica morala zahtevati od pošiljateljice pojasnil, ko v tovornem listu vsebina glede prevoza in izvoza, torej glede načina carinjenja, ni bila jasna. V tem, da železnica tega ni storila, leži njena krivda.

Toda krivda tožeče tvrdke preseza te krivdo. Po § 56, št. 11, in § 65, št. 1, žel. obr. prav. mora odpošiljalec priložiti tovornemu listu in točno navesti spremne listine, potrebne za izpolnitev carinskih predpisov. Tožnica pa deklaracije ni priložila, zlasti ne deklaracije za »jugoslovanski-italijanski robni promet«. Kriva je torej tudi tožnica, da je železnica po svojem deklarantu blago deklarirala kot izvozno. Razen tega je bila nemarna, ko ni pri prejemu dvojnika tovrnoga lista in carinske deklaracije te listine vpogledala, kar je glede na način odpreme blaga po mnenju izvedenca bilo pričakovati, da to stori. Če bi bila vpogledala listine, bi bila ugotovila, da železnica ni izpolnila njenega namena, bi bila takoj železnico na pogreško opozorila, in je bilo po izvedenčevem mnenju do prevoza do Rakeka dovolj časa in prilike, da bi bila železnica hibe popravila. Tudi v tem pogledu je tožnica nemarno postopala. Končno je tožnica stolpec tovrnoga lista o carinjenju blaga nejasno, torej neskrbno izpolnila, kar ji je tudi šteti v krivdo.

(Konec prih.)

ZASEBNA TRGOVINA V RUSIJI.

Po statistiki komunistične akademije v Moskvi tvorijo zasebna trgovska podjetja 76% vseh trgovskih podjetij v Sovjetski zvezi. A od teh jih je nad dve tretjini, 70%, prav majhnih, takih, ki spečajo na dan 30 do 300 rubljev. Obratna glavnica v zasebni trgovini znaša okoli 500 milijonov rubljev, prihranki malih trgovcev 150 milijonov rubljev. Letos je šlo 38% vse industrijske produkcije skoz zasebne trgovine.

POLJSKI PETROLEJ.

V mesecu oktobru so dobili v boryslavskem petrolejskem okraju 43.320 ton petroleja, v septembru 43.318 ton, torej ravno toliko, pa so delali v septembru en dan manj. Če primerjamo povprečno dnevno produkcijo posameznih mesecev, vidimo neprestano nazadovanje poljske petrolejske produkcije. April je dal 154 cistern, maj 151, junij 150, julij 149, avgust 144, september 143, oktober pa 140 cistern na dan.

KONEC LATINSKE DENARNE UNIJE.

Švicarska brzojavna agencija sporoča: Zvezni svet je prišel do prepričanja, da bo izstop Belgije iz latinske denarne unije, ki je napovedan s 1. januarjem 1927, povzročil razpust unije. To svoje menje je švicarski zvezni svet sporočil prizadetim vladam, namreč Italiji, Franciji in Belgiji.

Trgovina.

Gospodarski stiki s Švedsko. Naš generalni konzulat v Stockholmu je jugoslovanskim izvoznikom z vsemi informacijami o možnostih izvoza na Švedsko radovolje na razpolago. Švedska nudi ugodna tržišča za nekatere naše izvozne predmete in generalni konzulat ima na razpolago seznam solidnih švedskih tverdk, ki bi naše blago uvažale.

VIII. Mednarodni trgovinski sejem v Bruslju se vrši od 11. do 25. aprila 1927. Prospekte dobijo zainteresirani v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Denarstvo.

Obremenitev avstrijskih dežel. Izšlo je poročilo o proračunu avstrijskih dežel za leto 1926. Vidimo iz dohodkov dežel poleg dohodka zveze, kako zelo so bile posamezne dežele obremenjene. Najvišji so bili proračunjeni dohodki Nižje Avstrije (brez Dunaja) s 57.200.000 šilingi; Štajerska 43.7 milj., Gornja Avstrija 25.2, Koroška 16.6, Tirolska 13.9, Burgenland 9.7, Salzburg 9.1, Predalska 5.3. Vsak Avstrijec je moral plačati letos povprečno 39 šilingov, na Štajerskem in Koroškem celo 45, najmanj pa na Gornjem Avstrijskem, 29. Za deželno brambo in za deželno upravo so dale dežele 27.8 milijonov šilingov, 13.6% vseh izdatkov.

Predvojni dolgovi in Češkoslovaška. Po novem letu bo predložilo češkoslovaško finančno ministrstvo parlamentu zakonski načrt o definitivni ureditvi vseh doslej še ne urejenih avstroogrskih vojnih dolgov, ki jih mora po mirovnih sklepih prevzeti Češkoslovaška. Dalje bodo ustanovili poseben fond, ki bo služil amortizaciji tega dolga.

Finančni položaj Poljske. Finančni položaj poljskega zakladnega urada se je v zadnjih tednih spet izdatno zboljšal. Zakladni urad razpolaga sedaj z blagajniškimi rezervami v višini 56 milijonov zlatov, ki so naloženi pri Poljski banki in pri poštini hranilnici. Obenem je zakladni urad odplačal 25 milijonov zlatov dolga pri Poljski banki in ostane tam samo še 25 milijonov dolga. Finančni položaj države smatrajo merodajni krogi za tako zelo ugoden, da je vlada sklenila, da ne prevzame drugega obroka Dillon Read Co., da je rok za izplačilo drugega obroka, še dve leti zaostalega, sedaj končno veljavno zamujen. Torej prav ugodna poročila.

Industrija.

Ruska petrolejska industrija. Najvišji narodno-gospodarski svet Sovjetske zveze je odobril sledeči produkcijski načrt petrolejskega trsta za gospodarsko leto 1926/27: Vsa petrolejska produkcija je določena na 9.300.000 ton. Na Azerbejdžan pride 6.200.000 ton, na Groznijski 2.500.000 ton, na okraj Emba 274.000 ton itd. Prodaja je določena na 7.200.000 ton. Za obnovitvena dela v vseh ruskih petrolejskih okrajih je namenjenih 140 milijonov rubljev; na Azerbejdžan (Bakú) jih pride 81 milijonov, na Groznijski 6.500.000 itd. Pravijo pa, da teh 140 milijonov za kritje potrebe na domačem in inozemskem trgu v tekočem gospodarskem letu ne bo zadostovalo. Bo treba še zelo veliko dela, preden bo dosežena predvojna produkcija.

Češki sladkor. Češkoslovaške sladkorne tovarne so predelale doslej 57.800.000 meterskih stotov sladkorne pese, za 13 milijonov 500.000 manj kot lani. Produkcija sladkorja znaša 9.050.000 stotov, lani ga je bilo 11.520.000 stotov ali za 21% več kot letoš. Skupno produkcijo cenijo na 10.500.000, tako da bo preostalo za izvoz 6.500.000 met. stotov. Od teh jih je šlo pa 40% že ven v inozemstvo. Iz drugih članov vemo, da je češkoslovaška med onimi deželami, kojih produkcija je letos zelo zadaj za lansko.

Armstrong v težkočah. 10. t. m. je izšel reorganizacijski načrt največje angleške tovarne orožja Armstrong - Withworth. Delničarjem je povedano, da je položaj tovarne, ki je imela med vojsko ogromne dobičke, sedaj izredno slab. Na koncu poročila pravi upravni svet, da bi pomnila konkurzna uprava podjetja pravo narodno katastrofo. Podjetje se prosilo za petletni moratorij. Ta prošnja je dobra ilustracija težkega položaja, v katerem se nahaja sedaj angleška kovinska industrija. Uradno se objavlja, da je tvrdka Armstrong investirala skoraj 10 milijonov funtov, torej svoto, ki je enaka vsej njeni akcijski glavnici, in od katerih ni v bližnjem času pričakovati nobenih dohodkov. Veliko novih podjetij smatrajo za popolnoma pogrešena, zlasti v civilnem stavbarstvu. Zgled Armstronga bo posnemalo veliko drugih železnih in jeklenih tovarn, ki bodo odpisale glavnico in ki bodo prilagodile industrijo modernim zahtevam; tako na primer nakup cenene železne rude iz inozemstva, ker so angleška skladišča izčrpana. Trenutni položaj Armstronga je postal kritičen v prvi vrsti vsled premogovnega štrajka. O zanimanju Anglije za mednarodni jekleni kartel poročamo na drugem mestu.

Davki in takse.

Padanje davčnih dohodkov. V mesecu avgustu t. l. se je pobralo (v milijonih dinarjih) na neposrednih davkih 71.71 (lani v istem času 88.24), na izrednih dokladah 38.04 (52.47), na invalidskem davku 14.65 (17.79), na davku na poslovni promet 14.31 (19.78). Te številke govorijo, da plačilna moč davkoplačevalcev pada. Naj se uporabljajo kakršnekoli mere, davki se zato ne bodo povečali, ker spričo splošne gospodarske krize iz davkoplačevalcev ni mogoče več iztisniti. K splošni gospodarski krizi je prispevala svoj velik delež baš tudi davčna preobremenitev, ki z ubijanjem gospodarstva manjša za bodočnost tudi davčne dohodke.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev za politični okraj Slovenjgradec in Prevalje naznanja svojim članom, da se ima na praznik sv. Štefana, kateri pade letos na nedeljo dne 26. decembra, smatrati kot »norma«, torej imajo trgovine biti ta dan zaprte. Kršitelji se bodo v smislu § 24 gremijskih pravil kaznovali do 200 Din globe. — Novoletna darila. Glasom sklepa gremijskega zbora z dne 26. septembra 1924 je v okoliščini gremija za politični okraj Slovenjgradec in Prevalje trgovcem pod kaznijo do 200 Din zabranjeno oddajati strankam katerakoli darila, prepovedano je tudi deliti koledarje z lastno firmo. Ta naredba je bila svojčas pod števil. 266 od 22. junija 1926 vsakemu trgovcu dostavljena. — Načelstvo gremija.

Obratovanje v trgovinah v Celju. Po sklepu gremija trgovcev v Celju na svoji seji 13. t. m. ostanejo trgovine na rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra I. dne 17. decembra med službo božjo, to je od 9. do 10. ure dopoldne, zaprte.

Gremij trgovcev v Celju razglasi: »Zlata nedelja.« V smislu sklepa seje načelstva gremija trgovcev v Celju od 13. t. m. se člani obveščajo, da smejo v nedeljo pred božičnimi prazniki dne 19. decembra trgovine držati odprte in sicer od 8. do 12. ure predpoldne. — Načelstvo.

RAZNO.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce mesta Ljubljane in okolice, da bo uvedel v svojo razbremenitveno sodnih odnosno političnih oblasti na podlagi § 42 zakona o zavarovanju delavcev prisilno izterjavo zapadlih zavarovalnih prispevkov po lastnih izvršilnih organih, ki se bodo izkazali s posebno legitimacijo urada.

Stanje posevkov v novembru. Splošno stanje posevkov je dobro. Prva polovica novembra je bila topla brez večjih atmosferskih sprememb. Padavin je bilo razmeroma malo. V drugi polovici je bilo več padavin, vendar pa za ozimino še premalo. Poplave in toče smo imeli v ljubljanski, travniški in mostarski oblasti. V mnogih krajih so morali kmetovalci selev ustaviti, ker je bilo premalo dežja. Stanje živine je dobro. Krme je dovolj. Od nalezljivih bolezni se je pojavila v nekaterih krajih antraks, svinjska kuga in živinska kolera.

Spominska knjiga 50-letnice gremijalne šole v Mariboru. V spomin na 50-letnico gremijalne trgovske nadaljevalne šole v Mariboru je mariborski gremij izdal vsebinsko zelo bogato in zelo okusno opremljeno spominsko knjigo. — Knjiga, ki stane v različnih vezavah 40, 50, in 60 Din priporočamo vsakomur. Dobiti jo je pri Gremiju trgovcev v Mariboru.

Nobelova mirovna nagrada. Norveški Nobelov odbor je sklenil, da »prave stvaritelje miru v Evropi« odlikuje s podelitvijo mirovnega darila. Odlikovani so, kakor smo na kratko že poročali, Stresemann, Briand, Chamberlain in general Dawes; za leto 1926 sta odlikovana prva dva, za 1925 druga dva. Dotični seji so prisostvovali norveški kralj, prestolonaslednik, diplomatski zastopniki itd. Slavnostni nagovor je imel prof. dr. Fridtjof Nansen. Dejal je, da je bila prva svetla točka po vojski Dawesov načrt (Dawes izg. dž). Ko je bila tema najhujša, je ponudila Amerika Evropi roko v pomoč. Po Dawesovem načrtu je začelo polagoma izginjati ruhrsko vprašanje, vir večnih konfliktov. Dawesov načrt je bil za vso Evropo velikanskega pomena in je pomenil poleg gospodarske plati nadaljni korak do pomirjenja Evrope. Rodil se je Locarno, ki pomenja konec neke dobe v zgodovini in ki naznanja popolni preobrat v evropski politiki. Geslo mora biti: »Nobene vojske več, pa naj bo taka ali taka!« Naša civilizacija je dobila v zadnji vojski globoko rano, bodoča vojska bi pa zadala še globljo. Evropa se mora navaditi na politiko Zveze narodov. — Stresemann je izdal nato sledečo izjavo: »Podelitev Nobelovega mirovnega darila mi je povzročila odkritosrčno veselje in zadoščenje. V tem dogodku ne vidim toliko osebnega počaščenja zunanjih ministrov Anglije, Francije in mene, temveč ga smatram kot simbol priznanja politike, koje začetek je označen po imenih London, Locarno, Zeneva in Thoiry. Cilj te politike je trajni mir in sreča narodov. Ali bomo ta cilj dosegli? — Zupam v to, dokler bodo vodili usodo narodov možje, kot sta Chamberlain in Briand, dva moža, ki odkritosrčno in z vso svojo močjo stremita za pravim sporazumom in kojih velike zasluge za svetovni mir so že zgodovinsko dejstvo.« — Chamberlain je dejal zastopnikom časopisa, da se čuti vsled te podelitve zelo počaščenega, ker vidi v njej mednarodno potrdilo mirovnega dela v Locarnu. Zastopniki sedmih držav so tedaj sodelovali, a največjo zaslugo imata Stresemann in Briand. Zelo vesel sem, da je povodom te podelitve moje ime v družbi imen Briand in Stresemann. — Dawes je poslal amerškemu poslaniku v Oslo brzojavko, v kateri izraža svojo najpripronejšo zahvalo za podelitev Nobelovega darila. Darila pa ne smatra za osebno počaščenje, temveč za »tribut za skupno delo« prvega odbora strokovnjakov. Ti strokovnjaki so se trudili, da so na temelju pravičnosti in v splošno korist izdelali načrt, ki naj služi svetovnemu miru. Vsi strokovnjaki so enako pripomogli, da se je ta načrt izdelal. In Dawes tudi vse te strokovnjake našteje. — Ali ni to lepo, kako ti veliki možje govorijo drug o drugem? In ali ni to velika misel, da si je odbor v Oslo ravno te moze izbral?

Rokodelci v Rusiji. Po zadnjih ugotovitvah sovjetskega ruskega gospodarskega sveta je produkcija rokodelcev v Rusiji, brez Ukrajine in zveznih republik, zelo razvita. Rokodelske delavnice niso nacionalizirane. Njih produkcija znaša na leto štiri milijarde zlatih rubljev, to je pa tretjina vse sovjetske produkcije. V delavnicah rokodelcev je zaposlenih 2 in pol milijona oseb. Pomen teh delavnic na trgu je zelo velik. Tako so na primer napravili rokodelci v preteklem letu 73 milijonov metrov blaga, čevljarji so pa spravili na trg 35 milijonov čevljev. Da

zlomijo konkurenco rokodelcev in da manjše obrate lažje nadzorujejo, so v vladi sklenili, da nagovorijo rokodelce, naj napravijo zadruge. Rokodelci pa za zadruge nič kaj ne marajo, ker hoče biti vsak od njih v svojem gibanju prost. V kovinski industriji na primer se je združilo samo 13% rokodelcev. Za sovjetsko trgovino je nevarnost tako malih obrti zato tako velika, ker delajo ti obrtniki skupaj z zasebno trgovino.

Po svetu. Pariška avtomobilna tvrdka Citroën je kupila v Kölnu tovarno, da izdeluje tam avtomobile, za Nemčijo namenjene. Tovarniški prostori merijo 63.00 m². Citroën računa s tem, da bodo prvi avtomobili v nanovo opremljeni tovarni zgrajeni že v februarju. — Nizozemska petrolejska družba »Photogenc« je prodala svoj delniški delež petrolejske rafinerije na Reki italijanski državi. Italijanska država je bila na rafineriji že doslej udeležena z več kot 50% in bo imela sedaj v rokah vse akcije podjetja. — Železne tovarne v Vitkovicih (Češkoslovaška) bodo zgradile v Rusiji ogromno tovarno za izdelovanje valjanega blaga. Pogajanja se bližajo koncu; doslej so bile ruske plačilne garancije nezadostne. — Na Češkem izdelujejo nov načrt za obdačenje špirta. — Praška Mestna hranilnica bo pomnožila število svojih podružnic na Slovaškem. — Na Ruskem dela v letošnji kampanji 149 sladkornih tovarn, lani jih je delalo 123. Predelati bo treba okoli 60 milijonov stotov sladkorne pese; sladkorja bo najbrž nekaj nad 8 milijonov met. stotov. — Strokovno poročilo o gospodarskem položaju Poljske, ki ga je izdelal ameriški profesor Kemmerer, sta dva finančna uradnika ukradla in je sedaj menda že v rokah neke druge države. — Produkcijo sladkorja na Kubi je določil kubanski predsednik sedaj definitivno na 4.500.000 ton. Prepustil je tajniku za poljedelstvo in trgovino odločitev, v kakšni izmeri naj se omeji produkcija v vsaki posamezni rafineriji. — Črni premog na Češkoslovaškem se v novembru ni več tako dobro prodajal kot v oktobru, rjavi premog pa bolje. Pravijo, da bo konjunktura rjava premoška trajala še par mesecev, do čim smatrajo konjunkturo črnega premoga za končano. Ker so Angleži delovni čas podaljšali, računajo v doglednem času z znižanjem premogovnih cen. Zato mislijo na tvorbo mednarodnega premogovnega kartela. — Mednarodni jekleni kartel je v svoji prvi seji 9. t. m. znižal za prvo četrtletje 1927 svoj dosedanji produkcijski program za 1.500.000 ton. Poljska banka je znižala obrestno mero na 9%. Od začetka julija t. l. je bila obrestna mera banke 10%. Vsled angleškega štrajka se je izvoz premoga dvignil in se je s tem gospodarski položaj tako zboljšal, da se je položaj banke z dotekajočimi devizami zelo utrdil in da je zato obrestno mero znižala. — Paroplovna družba Hamburg-Južna Amerika je zvišala akcijsko glavnico od 25 na 30 milijonov mark. — Med Čehoslovaki in Nemci se je dosegel sporazum glede žice. Pravijo, da se bodo vršila v najbližjem času slična pogajanja tudi z Avstrijo in Ogrsko, morda tudi z Belgijo. — »Kärntner Bank« v Celoveu je prišla v konkurz. Konferenca upnikov je sklenila, da izroči zastopstvo zahtev malih upnikov zvezi kreditorjev, ustanovljeni od celovških gospodarskih organizacij. — V Londonu se je ustanovil nov investiment-trust, ki bo imel glavnico 1 milijona funtov in bo naložil denar v domačih in inozemskih vrednostnih papirjih. Investment je naložba denarja ali kapitala. — Zaloga deviz pri Narodni banki v Pragi se je v prvem decembrovem tednu dvignila za 90 milijonov Kč. Obtok bankovcev se je v istem tednu znižal za 262 milj. Kč, na 7180 milijonov. — Zastopnik zveze jugoslovanskih sladkornih tovarn je odpotoval v London, da se pogaja tam za posojilo v znesku 25 milijonov dinarjev. Angleški producenti gumijskega sklenili nadaljno znižanje cen za avtomobilne pnevmatike v izmeri 20 odstotkov. — Osješka sladkorna tovarna je kampanjo prav ugodno končala. V novembru se je cena sladkorja zvišala in bo to na bilanco tako ugodno vplivalo, da bo končni zaključek 31. marca 1927 izkazal velik dobiček in bo mogoče izplačati primerno dividendo.

Gospodarske vesti. Na Češkoslovaškem dela od 15 sladkornih tovarn, ki so priglasile svoje kampanjsko delo, sedaj še

